

SWIVUTISO NA TINHLAMULO TA SISITEME YA DATA YA NSAWUTISO YA XELEKITIRONIKI (EVDS)

- 1. Xana ndzi fanele ku endla yini loko ndzi tsarisile eka EVDS nkarhi lowu nga hundza kambe ndzi nga kumangi xitiviso xa nkarhi wo ya hi wona?**

Loko u tsarisile, nkarhi wa wena wu ta fika hakunene. U le ka tirhekhodo ta hina naswona xikan'wekan'we loko ku va na xivandla lexi nga pfuleka xa nkarhi wo ya hi wona eka ndhawu ya nsawutiso ya le ka ndhawu ya ka n'wina u ta kuma SMS. U komberiswa ku lehisa mbilu; a hi nga siyi munhu endzhaku eka pfhumba ra nsawutiso ra rixaka ra ka hina.

- 2. Xana ndzi fanele ku yima nkarhi wo leha kufika kwihhi ku kuma xitiviso xa nkarhi wo ya hi wona?**

Xihatla lexi u nga ta kuma SMS ya nkarhi lowuntshwa xi ya hi nhlayo ya tisenhara ta nsawutiso leti nga kona eka ndhawu ya ka n'wina. Leswi tindhawu ta nsawutiso to tala ti pfulaka vhiki na vhiki, swivandla leswi nga pfuleka swo tala swi ta va kona naswona u ta tivisiwa hi nkarhi wa wena wo ya hi xihatla.

- 3. Ndzi tsarisile eka EVDS kambe a ndzi kumangi xitiviso xihhi kumbe xihhi.**

Endzhaku ko tsarisa eka EVDS u fanele ku kuma SMS yo tiyisisa leswaku u tsarisile naswona u le ka layeni yo xeduliwa ku ya kuma xisawutisi xa wena. Loko u nga se kuma SMS leyi, tlhelela eka vaccine.enrol.health.gov.za ku tiyisisa loko xikombelo xa wena xi fikile hi ku hoxa nomboro ya wena ya pasi

- 4. Ndzi rhangele van'wana ku tsarisa kambe a ndzi se kuma nkarhi wo ya hi wona.**

EVDS yi tirhisa milawu yo fana eka vanhu hinkwavo, lava nga eka sekitara ya mfumo kumbe yo ka yi nga ri ya mfumo. Mikarhi yo ya hi yona yi ya hi nhlayo ya tindhawu ta nsawutiso leti nga eka ndhawu ya ka n'wina. Swi tlhela swi ya hi nkarhi lowu u nga hlawula wona tanihi nampundzu kumbe nanhlekanhi exikarhi ka vhiki kumbe ku hela ka vhiki. Vatirhi va hina va Nhlayiso wa Rihanyu va ya emahlweni va sawutisiwa no rhangisiwa emahlweni ku tiyisisa leswaku va seketela ku lwisana ka hina na COVID-19 va hlayisekile. Tanihi xikombiso, loko u tshama eka ndhawu leyi nga na tindhawu to tala ta nsawutiso, u ta kuma SMS hi xihatla kutlula munhu loyi a tshamaka eka ndhawu leyi eka nkarhi wa sweswi yi nga na tindhawu titsongo.

5. Ndzi tsarisile hi xikimi xa mina xa vutshunguri; xana ndza ha fanele ndzi tlhela ndzi tsarisa eka EVDS?

Swikimi swin'wana swa vutshunguri swi ta ku kombela leswaku u tsarisa eka sisiteme ya swona ku endlela leswaku swi ta ku rhumela vuxokoxoko hi mayelana na misawutiso. Hambiswiritano, u ta fanele ku tlhela u tsarisa eka EVDS. Hi yona ndlela yi ri yoxe yo buka nkarhi wo ya hi wona, swi nga ri na mhaka leswaku u ta sawutisiwa eka ndhawu ya mfumo kumbe yo ka yi nga ri ya mfumo, kumbe u na ndzindzakhombo wa vutshunguri.

6. Ndzi sirheleriwile hi xikimi xa wa vutshunguri; xana ndzi fanele ku landzelela endlelo ro fana na ra le ka sekitara ya mfumo?

Xikimi xa wena xa wa vutshunguri xi fanele ku landzelela milawu ya ku hangalasiwa ka swisawutisi ya tiko hinkwaro tanihilaha yi vekiweke hakona hi Ndzawulo ya Rihanyu. Swikimi swa vutshunguri swi pfumeleriwa ntsena ku sawutisa ntlawa wa malembe yo karhi hi vukhale tanihilaha swi tivisiweke hakona hi Ndzawulo ya Rihanyu. EVDS yi ta ku vutisa loko u ri na xikimi xa vutshunguri. Loko u ri na xona, u ta fanele ku tsala vito ra xikimi lexi na nomboro ya wena ya xikimi xa vutshunguri. Sisiteme yi ta ringeta ku rhumela swirho swa swikimi swa vutshunguri eka tindhawu to ka ti nga ri ta mfumo (loko ti ri kona eka ndhawu ya swona) kambe va nga vitaniwa eka ndhawu ya mfumo.

7. Ndzi cincile adirese ya mina, xana u cinca njhani eka EVDS?

Tlhelela eka sisiteme ya EVDS kutani u nghenisa vuxokoxoko bya wena lebyintshwa. A ku NGA vi na ku vuyeleriwa ka rhekhodo loko u tirhise nomboro ya pasi leyi fanaka. Sisiteme yi ta tirhisa nomboro ya pasi ra wena ku endla mpfuxeto wa vuxokoxoko bya wena. EVDS yi endleriwile ku tirhana na ku cinca na ku pfuxeta vuxokoxoko bya wena n'wini.

8. Xana ndzi nga ya eka ndhawu yin'wana ya nsawutiso handle ka leyi ndzi nga vekelewa yona?

Hi khutaza vanhu hinkwavo lava nga kuma xitiviso xa nkarhi wo ya hi wona ku ya eka ndhawu ya nsawutiso leyi va vekeleweke yona. Swi tiyisisa leswaku u ta sawutisiwa hi nkarhi wa wena wo ya hi wona tanihileswi se u nga vekelewa mpimamurhi wa xisawutisi.

Hambileswi hi nga va na mitlhontlho ya vanhu lavo ta va nga vitaniwangi eka vhiki ro sungula ra nongonoko wa nsawutiso, tindzawulo ti byeriwa ku YIMA ntolovelo lowu. Ku hangalasiwa ka swisawutisi swa hina swi kunguhatiwile hi vukheta. Hi pananisa mphakelo na ku laveka ka swisawutisi ku tiyisisa leswaku ku na mipimamurhi yo ringanela siku na siku.

Ku endzela ndhawu leyi vanhu va nga vekelewa yona swi tlhela swi hi pfumelela ku endla pfhumba ra hina ra nsawutiso hi ndlela yo landzeleriseka. Leswi swi sivela ku hlangana ka vanhu vo tala va endla "swiendleko swa mitshungu" eka ndhawu yin'we, leswi swi tisaka nxungeto wo hundzuka swihangalasikulu.

9. Xana EVDS yi teka njhani xiboho xa ndhawu ya nsawutiso leyi yi ku rhumelaka eka yona ku va u kuma nkarhi wo ya hi wona?

Sisiteme yi ta ku hlawulela hi yoxe ndhawu leyi nga ekusuhi na adirese ya wena ya le kaya kumbe ya le ntirhweni leyi u yi ngeniseke. Eka tindhawu ta le madorobeni, yi ta ku veka eka ndhawu ya le ka mpfhuka wa 10km kusuka eka adirese yoleyo naswona eka tindhawu ta le makaya, yi ta ku veka eka senthara leyi nga eka mpfhuka wa 30km kusuka laha u tshamaka kona kumbe ku tirha kona. Nkarhi lowu u hlawulaka ku sawutisiwa hi wona loko u tsarisa tanihi nampundzu kumbe nanhlekanhi exikarhi ka vhiki kumbe ku hela ka vhiki wu khumba ku va kona na ku xeduriwa ka nkarhi wa wena wo ya hi wona.

10. Xana ku humelela yini loko ndzi teka xiboho xo ya eka xivandla xa nsawutiso ndzi nga vitaniwangi?

Hi kombela vanhu ku ka va NGA yi njhe. Ku ya eka ndhawu ya ntlhavelo a swi vuli leswaku u ta sawutisiwa xikan'wekan'we. Tindhawu ta nsawutiso ti nga pfuna ku tsarisa vanhu lava nga na malembe ya 60 kumbe kutlula eka Sisiteme ya Data ya Nsawutiso ya Xielekitioniki (EVDS). Ku tsarisa eka inthanete hi nkarhi no kuma nkarhi wo ya hi wona i ndlela yo antswa yo tiyisisa leswaku u kuma xisawutisi xa wena.

11. Xana ku humelela yini loko u hundziwa hi nkarhi wa wena wo ya hi wona eku sawutisiweni?

EVDS yi ta cinca hi yoxe xedulu ya wa wena yi ku vekela nkarhi wo ya hi wona lowu landzelaka no ku rhumela SMS leyi nga na siku. U ta nyikiwa mikarhi yinharhu - siku ra le kusunguleni ku katsa na mikarhi yin'wana YIMBIRHI. Loko u hlulekile ku ya hi mikarhi leyi u vekiweke yona, u ta fanele u fonela nomboro yo kuma ku pfuneka hi swa COVID eka 0800 029 999 u va kombela ku ku tsarisa nakambe. Rhekhodo ya wena ya ntsariso yi tshama ya ha ri kona eka sisiteme, kambe sisiteme yi nge swi tivi loko u ri elivhini, u nga ri kona, u vabya kumbe u lovile, kutani yi yimela wena ku va u tihlanganisa na yona.

12. Xana ndzi fanele ku endla yini loko ndzi ri hava nchumu wo titivisa hawona?

Ndzawulo ya Rihanyu yi le ku endleni ka sisiteme leyi yi nga ta pfumelela vanhu lava nga hava mapasi ku sawutisiwa. Vuxokoxoko bya sisiteme leyi byi ta tivisiwa hi ku famba ka nkarhi. Kungu i ku kota ku katsa vahlapfa hinkwavo lava nga hava maphepha ku katsa na vanhu lava nga hava mapasi.

13. Xana ndzi tsarisa njhani loko ndzi ri hava inthanete?

Vanhu lava va nga fikeleriki inthanete kumbe tiselulafoni ta ximanguvalawa va nga tsarisa hi SMS hi ku dayila *134*832*nomboro ya wena ya pasi#, loko u ri hava nomboro ya pasi, tshikelela *134*832#. Ntsariso wu nga ha endliwa hi ku tirhisa

nomboro ya *WhatsApp* ya *COVID* hi ku rhumela rito "REGISTER" eka 0600123456. Vukorhokeri byo tsarisa hi SMS na *WhatsApp* a byi hakeleriwi; a wu lavi data kumbe ethayimi ku byi fikelela vukorhokeri lebyi.

Loko u nga swi koti ku tirhisa maendlelo lawa, u nga ya eka ndhawu ya nhlayiso wa rihanyu ra masungulo u kombela vatirhi ku ku pfuna. Varhangeri va miganga vo tala (vukhongereri, tipolitiki, ndhavuko na mabindzu) na vona va tinyiketele ku pfuna vanhu ku tsarisa eka inthanete. Kombela muakelana kumbe muntshwa loyi a nga na swikili swo enta na switirho.

14. Xana vanhu lava nga ehansi ka malembe ya 60 hi vukhale va nga tsarisa eka EVDS?

EVDS yi ta khakhuleta hi yoxe malembe ya wena hi vukhale kusuka eka nomboro ya wena ya pasi kutani yi ta ku byela leswaku u ntsongo ku va u nga sawutisiwa eka nkarhi wa sweswi. Ku hangalasiwa ka swisawutisi swi tirhisa malembe hi vukhale ku kuma leswaku u ta sawutisiwa rini, ku nga ri mavabyimfambisana. Holobye wa Rihanyu u ta tivisa nkarhi lowu ntlawa wun'wana wa malembe hi vukhale byo karhi wu nga ta pfuleriwa ku tsarisa.

Milavisiso yi kombile leswaku malembe hi vukhale i xivhumbi xo tiya kutlula mavabyimfambisana xa loko u ta hetelela u ri exibedlhele kumbe ku lova hikwalaho ka *COVID-19*. Mavabyimfambisana yo tala ma va kona hi xitalo eka vanhu lavakulu.

15. Xana ndzi fanele ku endla yini ku kota ku tsarisa eka EVDS?

Ku tsarisa eka EVDS u boheka ku va na nomboro ya wena ya pasi kumbe ya phasipoto na khadi ra xikimi xa vutshunguri (loko u ri na wona) swi tshama swi lunghekile. Goza ro sungula i ku tata fomo yo titsarisela ya xidijitali hi vuxokoxoko lebyi landzelaka: Vito na xivongo, Siku ro velekiwa, Rimbewu, Adirese ya imeyili, nomboro ya selulafoni na ndhawu yo tirha kumbe yo tshama.

U ta kuma SMS leyi tiyisisaka leswaku u tsarisile naswona u le ka layini yo xeduriwa ku kuma xisawutisi xa wena. Loko nkarhi wa wena wo sawutisiwa wu fika, sisiteme yi ta ku rhumela SMS leyi nga na siku na ndhawu leyi u nga ta sawutisiwa eka yona. Loko u ri hava selulafoni kumbe adirese ya imeyili, u nga ya eka ndhawu ya nhlayiso wa rihanyu ra masungulo u kombela vatirhi ku ku pfuna.

16. Xana ku humelela yini hi vuxokoxoko bya mina lebyi ndzi byi nyikaka hi ku tirhisa EVDS?

Vuxokoxoko lebyi nyikiwaka eka ntsariso byi pfuneta eka ku kunguhata, tanihleswi data leyi kumekaka eka sisiteme yi pfumelelaka mfumo ku avela swisawutisi eka tindhawu ta vukorhokeri. Hi ku tirhisa sisiteme leyi mfumo wu nga tiyisisa leswaku swisawutisi swo ringana hi siku ra nsawutiso ro karhi. Vuxokoxoko lebyi byi tlhela byi tirhisiwa ku vulavurisana na wena hi mayelana na nongonoko wa nsawutiso loko swi fanerile. Data ya EVDS hinkwayo hi vekiwa hi ndlela leyi sirhelelekeke naswona sisiteme leyi yi landzelela milawu hinkwayo leyi tirhaka.